

Cuprins

Cuvânt-înainte	XVII
Titlul I. Dispoziții generale de drept internațional privat.....	1
Capitolul I. Considerații introductive asupra dreptului internațional privat.....	3
§1. Noțiunea dreptului internațional privat.....	3
1.1. Raporturile cu element de extraneitate.....	3
1.2. Elementul de extraneitate.....	4
1.3. Definirea dreptului internațional privat.....	5
§2. Obiectul dreptului internațional privat.....	8
§3. Metoda de reglementare în dreptul internațional privat.....	9
3.1. Metoda normelor conflictuale.....	10
3.2. Metoda normelor materiale.....	11
3.3. Metoda normelor de aplicație imediată.....	12
3.4. Metoda proper law.....	13
Capitolul II. Autonomia dreptului internațional privat.....	14
§1. Natura dreptului internațional privat.....	14
§2. Corelația dreptului internațional privat cu unele ramuri de drept.....	15
2.1. Dreptul internațional privat și dreptul civil.....	15
2.2. Dreptul internațional privat și dreptul comerțului internațional.....	16
2.3. Dreptul internațional privat și dreptul internațional public.....	16
2.4. Dreptul internațional privat și dreptul administrativ.....	17
2.5. Dreptul internațional privat și dreptul financiar.....	17
2.6. Dreptul internațional privat și dreptul penal.....	17
Capitolul III. Conținutul dreptului internațional privat.....	18
§1. Noțiuni generale.....	18
§2. Normele conflictuale.....	18
2.1. Noțiune, caractere, izvoare.....	18
2.2. Structura normei conflictuale.....	19
2.2.1. Conținutul.....	19
2.2.2. Legătura.....	19
2.2.3. Puncte de legătură.....	20
2.2.4. Gruparea punctelor de legătură.....	21
2.3. Clasificarea normelor conflictuale.....	21
2.4. Aplicarea normelor conflictuale.....	22
§3. Normele materiale.....	23
§4. Normele de aplicație imediată.....	23
4.1. Noțiune, criterii.....	23
4.2. Domeniul normelor de aplicație imediată.....	24
Capitolul IV. Conflictele de legi.....	25
§1. Noțiune, denumire.....	25

§2. Formele conflictelor de legi.....	26
2.1. Conflictelor de legi în spațiu.....	26
2.2. Conflictelor de legi în timp și spațiu.....	27
2.3. Conflictelor între legile provinciale.....	27
2.4. Conflictelor între legile naționale.....	28
2.5. Conflictelor de legi interpersonale.....	29
2.6. Conflictelor de legi în cazul statului nerecunoscut.....	29
§3. Soluționarea conflictelor de legi.....	30
Capitolul V. Evoluția dreptului internațional privat.....	32
§1. Noțiuni generale.....	32
§2. Conflictelor de legi în antichitate.....	32
2.1. Perioada statului cetate.....	32
2.2. Perioada imperiului mediteranean.....	33
2.3. Perioada imperiului romano-bizantin.....	34
§3. Personalitatea legilor.....	34
§4. Teritorialismul feudal al cutumelor.....	35
§5. Școala statutarilor italieni.....	36
§6. Școala franceză a statutelor.....	38
§7. Școala olandeză.....	40
§8. Școala germană.....	41
§9. Școala italiană a personalității legilor.....	42
§10. Școala anglo-americană.....	43
Capitolul VI. Izvoarele dreptului internațional privat.....	45
§1. Noțiuni generale.....	45
§2. Izvoarele interne.....	45
§3. Izvoarele internaționale.....	48
3.1. Convențiile internaționale.....	49
3.1.1. Convențiile multilaterale.....	49
3.1.2. Convențiile bilaterale.....	51
3.2. Cutuma internațională.....	52
§4. Caracterul subsidiar al reglementării interne.....	52
Capitolul VII. Calificarea și conflictele de calificări.....	53
§1. Noțiunea de calificare.....	53
§2. Conflictul de calificări.....	54
§3. Apariția calificării.....	54
§4. Felurile calificării.....	55
§5. Importanța soluționării conflictului de calificări.....	56
§6. Legea după care se face calificarea.....	56
6.1. Calificarea după legea forului.....	57
6.2. Calificarea după legea cauzei.....	57
6.3. Excepțiile de la calificarea după legea forului.....	58
6.3.1. Calificarea prin voința părților.....	58
6.3.2. Calificarea legală.....	59
6.3.3. Calificarea secundară.....	59
6.3.4. Calificarea bunurilor imobile.....	59

6.3.5. Calificarea în caz de retrimiteră.....	60
6.3.6. Calificarea instituțiilor juridice necunoscute	60
6.3.7. Calificarea cetățeniei	60
6.3.8. Calificarea autonomă.....	61
§7. Calificarea și conflictele între legile naționale.....	61
Capitolul VIII. Retrimiteră	63
§1. Noțiunea de retrimiteră	63
§2. Apariția retrimiterii.....	64
§3. Formele retrimiterii.....	65
§4. Limitele aplicării retrimiterii	66
§5. Retrimiteră în dreptul român.....	66
§6. Retrimiteră în alte sisteme de drept.....	67
§7. Retrimiteră în convențiile internaționale.....	67
§8. Retrimiteră și conflictele între legile provinciale.....	68
§9. Retrimiteră și conflictele între legile naționale	68
Capitolul IX. Ordinea publică de drept internațional privat.....	71
§1. Noțiune, condiții	71
§2. Ordinea publică în dreptul intern și în dreptul internațional privat	72
§3. Prevederi legale și convenționale	73
§4. Caracteres ordinii publice în dreptul internațional privat	74
§5. Domeniul ordinii publice de drept internațional privat.....	75
§6. Efectele invocării ordinii publice.....	75
§7. Ordinea publică și conflictele între legile naționale	77
Capitolul X. Frauda la lege în dreptul internațional privat	79
§1. Noțiune, modalități, domenii	79
§2. Apariția fraudei la lege	80
§3. Condițiile fraudei la lege	80
§4. Delimitarea fraudei la lege de alte instituții juridice.....	81
4.1. Frauda la lege în dreptul intern și în dreptul internațional privat	81
4.2. Frauda la lege și simulația.....	81
4.3. Frauda la lege și ordinea publică în dreptul internațional privat	82
§5. Sancțiunea fraudei la lege.....	82
Capitolul XI. Relațiile în timp și spațiu.....	85
§1. Conflictele de legi în timp și spațiu	85
1.1. Noțiune, domenii, evoluție	85
1.2. Distincția între conflictele de legi în spațiu și conflictele de legi în timp și spațiu	86
§2. Recunoașterea drepturilor câștigate	88
2.1. Precizări prealabile.....	88
2.2. Condițiile recunoașterii drepturilor câștigate	88
2.2.1. Dreptul să fie constituit conform legii competente.....	89
2.2.2. Dreptul să fie valabil dobândit potrivit legii străine competente ...	90
2.2.3. Dreptul dobândit să nu fie contrar ordinii publice în dreptul internațional privat al țării solicitate	90
2.3. Efectele drepturilor dobândite în străinătate	91

§3. Conflictele mobile de legi.....	91
3.1. Noțiuni, particularități, domenii	91
3.2. Soluții aplicabile conflictelor mobile	92
3.3. Soluționarea conflictelor mobile în dreptul român.....	93
§4. Conflictele de legi decurgând din succesiunea statelor	95
§5. Conflictele de legi în timp	95
5.1. Conflictul în timp al normelor conflictuale ale forului	95
5.2. Conflictul în timp al normelor conflictuale sau materiale străine	96
Capitolul XII. Aplicarea legii străine	97
§1. Noțiuni, temeiul aplicării	97
§2. Titlul cu care se aplică legea străină	98
2.1. Teoria aplicării legii străine ca element de fapt	98
2.2. Teoria aplicării legii străine ca element de drept	98
2.3. Teoria receptării legii străine	98
2.4. Teoria drepturilor dobândite	99
2.5. Titlul cu care se aplică legea străină în țara noastră	99
§3. Invocarea legii străine în fața autorităților forului	101
§4. Proba legii străine	102
4.1. Stabilirea conținutului legii străine	102
4.2. Mijloacele de probă a legii străine în dreptul român.....	103
4.2.1. Procedura privind obținerea de informații asupra	
dreptului străin.....	104
4.2.2. Prevederi cuprinse în convențiile internaționale.....	105
4.3. Imposibilitatea de a stabili conținutul legii străine.....	106
§5. Interpretarea legii străine	108
§6. Controlul aplicării legii străine	110
Titlul II. Conflictele de legi	111
Capitolul I. Condiția juridică a străinilor	113
§1. Aspecte generale.....	113
1.1. Noțiune izvoare	113
1.2. Condiția juridică a străinilor și conflictele de legi	114
1.3. Condiția juridică a străinilor și relațiile economice internaționale.....	114
§2. Formele condiției juridice a străinilor.....	115
2.1. Regimul național	115
2.2. Regimul reciprocității.....	116
2.3. Regimul clauzei națiunii celei mai favorizate	117
2.4. Regimul special.....	118
§3. Regimul juridic al străinilor în România	118
3.1. Drepturile și obligațiile străinilor	118
3.1.1. Drepturile străinilor	118
3.1.2. Obligațiile străinilor.....	120
3.2. Intrarea, șederea și ieșirea străinilor	120
3.2.1. Intrarea străinilor în România.....	120
3.2.1.1. Condiții generale	120

3.2.1.2. Documente de trecere a frontierei de stat.....	121
3.2.1.3. Nepermiterea intrării în România.....	122
3.2.1.4. Regimul acordării vizelor.....	123
3.2.2. Șederea străinilor în România.....	126
3.2.2.1. Dreptul de ședere temporară	126
3.2.2.2. Dreptul de ședere permanentă.....	127
3.2.2.3. Documentele care se eliberează străinilor.....	129
A. Permise de ședere	129
B. Cărțile de rezidență.....	130
3.2.3. Ieșirea străinilor din România.....	131
3.2.3.1. Documentele necesare ieșirii din țară	131
3.2.3.2. Nepermiterea ieșirii din țară.....	131
3.3. Regimul îndepărtării străinilor din România.....	132
3.3.1. Returnarea străinilor	132
3.3.2. Străinii indezirabili	133
3.3.3. Îndepărtarea sub escortă a străinilor	133
3.3.4. Repatrierea voluntară umanitară asistată	134
3.3.5. Expulzarea străinilor.....	134
3.3.6. Interzicerea îndepărtării din România	135
3.4. Luarea în custodie a străinilor	135
3.5. Tolerarea rămânerii în România.....	137
3.6. Interzicerea intrării în România	138
3.7. Documentele de călătorie care se eliberează străinilor.....	139
§4. Regimul juridic aplicabil unor categorii speciale de străini.....	140
4.1. Străinii cu drept de ședere permanentă în statele membre ale Uniunii Europene	140
4.2. Membrii de familie ai străinilor cu drept de ședere permanentă în statele membre ale Uniunii Europene	141
4.3. Străinii victime ale traficului de persoane, traficului de migranți sau ale infracțiunii de facilitare a șederii ilegale a străinilor pe teritoriul României	141
4.4. Străinii minori neînsoțiți	142
Capitolul II. Regimul persoanelor juridice străine	144
§1. Noțiune, clasificare	144
§2. Naționalitatea persoanei juridice	145
2.1. Precizări prealabile.....	145
2.2. Determinarea naționalității persoanei juridice	145
2.3. Stabilirea naționalității persoanei juridice în dreptul român	147
2.4. Schimbarea naționalității persoanei juridice	148
2.5. Fuziunea persoanelor juridice de naționalități diferite	149
§3. Recunoașterea persoanei juridice străine	150
§4. Drepturile persoanelor juridice străine	152
4.1. Statutul persoanelor juridice străine.....	152
4.2. Capacitatea de folosință a persoanelor juridice străine	152
4.3. Activitatea persoanelor juridice străine în țara noastră	153

Capitolul III. Starea și capacitatea persoanelor fizice	155
§1. Noțiuni, lege aplicabilă	155
§2. Starea civilă	157
2.1. Noțiuni, dovadă	157
2.2. Actele și faptele de stare civilă.....	158
2.2.1. Înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă ale cetățenilor străini în țara noastră	158
2.2.2. Înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă ale cetățenilor români în străinătate	159
2.2.3. Înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă produse pe nave și aeronave.....	160
2.3. Legea aplicabilă stării civile.....	161
§3. Capacitatea persoanei fizice	161
3.1. Sisteme de reglementare	161
3.2. Capacitatea persoanei fizice în dreptul român	162
3.2.1. Aplicarea legii naționale	162
3.2.2. Aplicarea unei altei legi.....	163
3.2.3. Domeniul de aplicare a legii naționale	163
3.2.4. Legea aplicabilă măsurilor de ocrotire	164
§4. Teoria interesului național	165
§5. Numele și domiciliul persoanei fizice	167
5.1. Numele persoanei fizice.....	167
5.2. Domiciliul persoanei fizice	168
Capitolul IV. Bunurile	169
§1. Noțiuni, lege aplicabilă	169
§2. Determinarea legii aplicabile bunurilor	169
§3. Fundamentul legii situației bunurilor.....	170
§4. Domeniul de aplicare a legii situației bunului	171
§5. Limitele aplicării legii situației bunului.....	174
§6. Bunurile exceptate de la aplicarea legii situației.....	174
6.1. Mijloacele de transport.....	175
6.2. Bunurile aflate în curs de transport	176
6.3. Bunurile aparținând statului străin	177
6.4. Drepturile de creață	177
6.5. Titlurile de valoare	177
6.5.1. Precizări prelabile	177
6.5.2. Legea aplicabilă emisiunii valorilor mobiliare	178
6.5.3. Legea aplicabilă transmiterii valorilor mobiliare.....	178
6.5.4. Legea aplicabilă titlului reprezentativ al mărfii.....	178
6.6. Titlurile de credit.....	179
6.6.1. Precizări prelabile	179
6.6.2. Condițiile de valabilitate ale titlurilor de credit.....	180
A. Condițiile de fond.....	180
B. Condițiile de formă.....	180
6.6.3. Mijloace de valorificare a drepturilor născute din titlu.....	181

6.6.4. Cambia și biletul la ordin.....	181
6.6.5. Cecul.....	182
6.7. Drepturile asupra creației intelectuale.....	183
6.7.1. Precizări prealabile.....	183
6.7.2. Dreptul de autor.....	184
6.7.3. Dreptul de proprietate industrială.....	184
§7. Ipotecile mobiliare.....	185
7.1. Legea aplicabilă în materia ipotecii mobiliare.....	185
7.2. Publicitatea ipotecii mobiliare.....	186
7.3. Operațiunile asimilate ipotecilor mobiliare.....	186
Capitolul V. Forma actelor juridice.....	188
§1. Noțiuni, clasificare, finalitate.....	188
§2. Legea aplicabilă formei actului juridic.....	189
§3. Caracterul normelor conflictuale privind forma actului juridic.....	191
§4. Domeniul de aplicare a legilor privind forma actului juridic.....	192
§5. Alte forme ale actului juridic.....	192
5.1. Forma de procedură.....	193
5.2. Forma de publicitate.....	193
5.3. Forma de abilitare.....	194
Capitolul VI. Obligațiile contractuale.....	195
§1. Precizări prealabile.....	195
§2. Determinarea legii contractului prin voința părților.....	195
2.1. Principiul autonomiei de voință.....	195
2.2. Alegerea legii aplicabile contractului.....	197
§3. Determinarea legii contractului în absența alegerii de către părți.....	200
3.1. Noțiuni, teme juridic.....	200
3.2. Legea aplicabilă pentru tipul specific de contract.....	201
3.3. Aplicarea, în subsidiar, a legii țării în care partea obligată să execute prestația caracteristică din contract își are reședința obișnuită.....	202
3.4. Aplicarea, în subsidiar, a legii țării cu care contractul are o legătură mai strânsă.....	202
3.5. Aplicarea, în subsidiar, a legii țării cu care contractul are cele mai strânse legături.....	202
3.6. Legea locului încheierii contractului.....	202
§4. Legea aplicabilă contractului și retrimiteria.....	203
§5. Domeniul de aplicare a legii contractului.....	203
5.1. Condițiile de fond.....	204
5.2. Condițiile de formă.....	205
5.3. Interpretarea contractului.....	205
5.4. Efectele contractului.....	205
5.5. Executarea contractului.....	206
5.6. Moneda de plată.....	206
5.7. Răspunderea contractuală.....	206
5.8. Stingerea obligațiilor contractuale.....	207
5.9. Nulitatea contractului.....	207

§6. Modurile de transmitere, transformare și stingere a obligațiilor contractuale.....	207
6.1. Cesiunea de creanță.....	207
6.2. Subrogația	208
6.3. Delegația și novația.....	209
6.4. Compensația.....	209
6.5. Prescripția extinctivă.....	210
§7. Legea aplicabilă unor contracte speciale	210
7.1. Contractele de transport	210
7.2. Contractele încheiate cu consumatorii	211
7.3. Contractele de asigurare.....	212
7.4. Contractele individuale de muncă.....	214
§8. Fiducia	215
8.1. Noțiune, caractere	215
8.2. Determinarea legii aplicabile	216
8.3. Domeniul legii aplicabile	216
Capitolul VII. Obligațiile extracontractuale.....	218
§1. Precizări prealabile	218
§2. Faptele ilicite	218
2.2. Determinarea legii aplicabile	218
2.2. Legea locului producerii prejudiciului	219
2.3. Răspunderea pentru produse defectuoase	220
2.4. Concurența neloială și actele care îngădesc libera concurență	221
2.5. Daune aduse mediului	221
2.6. Încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală.....	222
2.7. Acțiunile sindicale.....	222
2.8. Răspunderea pentru atingeri aduse personalității	222
§3. Faptele licite	224
3.1. Îmbogățirea fără justă cauză.....	224
3.2. <i>Negotiorum gestio</i>	224
3.3. Culpă <i>in contrahendo</i>	225
§4. Libertatea de alegere.....	225
§5. Domeniul legii aplicabile.....	226
Capitolul VIII. Familia	227
§1. Precizări prealabile	227
§2. Căsătoria	227
2.1. Încheierea căsătoriei.....	227
2.1.1. Promisiunea de căsătorie	227
2.1.2. Condițiile de fond ale căsătoriei	228
2.1.3. Condițiile de formă ale căsătoriei	229
2.2. Efectele căsătoriei	230
2.2.1. Efectele generale ale căsătoriei.....	230
2.2.2. Regimul matrimonial.....	230
2.2.2.1. Determinarea legii aplicabile regimului matrimonial	231
2.2.2.2. Domeniul legii aplicabile regimului matrimonial	231

2.2.2.3. Condițiile de formă ale acordului soților	232
2.2.2.4. Protecția drepturilor terților.....	232
2.2.2.5. Soluționarea conflictului mobil de legi	233
2.3. Desfacerea căsătoriei.....	233
2.3.1. Divorțul.....	233
2.3.2. Recunoașterea divorțului prin denunțare unilaterală	235
2.3.3. Separația de corp	235
2.4. Nulitatea căsătoriei.....	235
§3. Filiația.....	236
3.1. Filiația copilului din căsătorie	236
3.2. Filiația copilului din afara căsătoriei.....	237
§4. Adopția	238
4.1. Încheierea adopției	238
4.2. Efectele adopției.....	239
4.3. Nulitatea adopției	240
4.4. Desfacerea adopției	240
§5. Autoritatea părintească. Protecția copiilor	240
5.1. Domeniul de aplicare al Convenției.....	240
5.2. Determinarea legii aplicabile	241
5.3. Soluționarea conflictului mobil de legi	241
§6. Obligația de întreținere	242
6.1. Regulile privind legea aplicabilă.....	242
6.2. Desemnarea legii aplicabile	243
6.3. Soluționarea conflictului mobil de legi	243
6.4. Domeniul legii aplicabile	243
6.5. Dispoziții tranzitorii	243
Capitolul IX. Moștenirea	245
§1. Precizări prealabile	245
§2. Determinarea legii aplicabile moștenirii.....	245
§3. Condițiile de fond și de formă ale testamentului	247
3.1. Condițiile de fond.....	247
3.2. Condițiile de formă	247
§4. Domeniul de aplicare a legii moștenirii	248
§5. Succesiunea vacantă	250
Titlul III. Procesul civil internațional	253
Capitolul I. Conflictele de jurisdicție.....	255
§1. Precizări prealabile	255
§2. Competența jurisdicțională	255
2.1. Noțiuni, forme	255
2.2. Normele care determină competența.....	256
2.3. Determinarea competenței jurisdicționale.....	256
2.3.1. Competența întemeiată pe domiciliul sau sediul părților.....	257
2.3.2. Competența preferențială.....	257
2.3.3. Competența exclusivă.....	258

2.4. Alte aspecte complementare	259
2.4.1. Prorogarea voluntară de competență	259
2.4.2. Alegerea forului	259
2.4.3. Forul de necesitate	260
2.4.4. Excepția de arbitraj	260
2.4.5. Verificarea competenței internaționale	260
2.4.6. Competența internă	261
2.4.7. Cererile incidentale și chestiunile preliminare	261
2.4.8. Măsurile provizorii, conservatorii și de executare	261
2.4.9. Litispendența și conexitatea internațională	261
2.4.10. Termenele procedurale	262
§3. Procedura de judecată	262
3.1. Legea aplicabilă în materie procedurală	262
3.2. Capacitatea procesuală	263
3.3. Calitatea procesuală	263
3.4. Obiectul și cauza acțiunii	264
3.5. Mijloace de probă	264
3.6. Formalitățile de publicitate	265
3.7. Supralegalizarea actelor oficiale publice	266
3.8. Aspecte particulare privind aplicarea legii forului	266
3.8.1. Comisiile rogatorii internaționale	266
3.8.2. Citarea persoanelor aflate în străinătate	268
3.8.3. Condiția străinului	269
§4. Eficacitatea hotărârilor străine	269
4.1. Noțiunea de hotărâre străină	269
4.2. Recunoașterea hotărârilor judecătorești străine	270
4.2.1. Noțiunea de recunoaștere	270
4.2.2. Recunoașterea de plin drept	271
4.2.3. Recunoașterea prin hotărâre judecătorească	271
4.2.3.1. Condițiile recunoașterii	271
4.2.3.2. Refuzarea recunoașterii	272
4.2.3.3. Procedura recunoașterii	273
4.3. Executarea hotărârilor străine	274
4.3.1. Modalități de executare a hotărârii	274
4.3.2. Condițiile privind încuviințarea executării	275
4.3.3. Procedura de exequatur	275
4.4. Forța probantă a hotărârii străine	276
4.5. Alte efecte ale hotărârii străine independent de exequatur	277
§5. Tranzacțiile judiciare	277
Capitolul II. Arbitrajul internațional	278
§1. Precizări prealabile	278
1.1. Noțiuni, avantaje	278
1.2. Caracterele arbitrajului	278
1.3. Natura juridică a arbitrajului	279
1.4. Formele arbitrajului	280

§2. Convenția de arbitraj	281
2.1. Noțiune, forme, natură juridică	281
2.2. Condiții de formă și de fond.....	283
2.3. Efectele convenției de arbitraj.....	283
2.4. Legea aplicabilă convenției de arbitraj.....	284
§3. Tribunalul arbitral.....	285
§4. Procedura arbitrală.....	286
§5. Hotărârea arbitrală	288
§6. Efectele hotărârilor arbitrale străine	290
Anexe.....	295
Codul civil din 2009.....	297
Codul de procedură civilă din 2010.....	318
Ordonanță de urgență nr. 194/2002 din 12/12/2002 privind regimul străinilor în România	332
Bibliografie selectivă.....	401
Index	409

Cuvânt-înainte

Relațiile internaționale contribuie la realizarea unei climat de înțelegere între persoanele fizice și persoanele juridice din diferite țări. Raporturile care se stabilesc între participanții la viața internațională implică existența unei reglementări care să asigure ordinea juridică.

Într-o primă perioadă, legislația română a cuprins foarte puține norme conflictuale. Regulile de drept internațional privat au fost incluse în textele Codului civil român de la 1864.

Principiile generale în materie erau stabilite de art. 2, care se referea la bunuri, persoane și forma actelor. Ele au consacrat trei reguli fundamentale, și anume legea locului situației bunurilor, legea națională și legea locului încheierii actului.

Alte texte din Codul civil conțineau precizări în unele domenii speciale. Normele conflictuale din art. 885, art. 1773 și art. 1789 priveau forma testamentului unui român în străinătate și efectele în țara noastră ale ipotecilor consimțite în străinătate.

Anumite reglementări figurau și în Codul de procedură civilă din 1865. Textul art. 375 determina condițiile în care hotărârile judecătorești străine pot fi executate în țara noastră. Dispozițiile referitoare la *exequatur* nu permiteau examinarea pe fond a hotărârilor provenite dintr-un alt stat.

Prin prisma acestor texte, doctrina și jurisprudența au elaborat sistemul dreptului internațional privat român. Legea străină are o vocație egală cu legea forului, care nu exclude competența subsidiară generală a legii române, iar normele conflictuale preconizate sunt apriorice și obiective.

Legiferarea de ansamblu a normelor care soluționează conflictele de legi și conflictele de jurisdicții a fost dată de Legea nr. 105 din 22 septembrie 1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat. Cu toate că au o strânsă legătură cu dreptul internațional privat, în lege nu existau prevederi referitoare la condiția juridică a străinilor, cooperarea judiciară internațională, imunitatea de jurisdicție și de executare. Sfera de reglementare este configurată numai de materiile care țin de natura dreptului internațional privat. Sistemul de soluții admis se situează între tradiție și inovație. Caracteristicile de bază ale concepției conflictualiste de tip european se îmbină cu soluții noi, care țin seama de specificul raporturilor sociale, oferind judecătorului o largă posibilitate de acțiune.

Actuala inițiativă legislativă, concretizată prin edictarea noilor coduri, civil și de procedură civilă, adoptă o concepție diferită. Prin renunțarea la modalitatea unică de reglementare, dispozițiile de drept internațional privat cuprinse în Legea nr. 105 din 22 septembrie 1992 au fost separate. Normele conflictuale privind dreptul material sunt integrate în Codul civil din 2009, Cartea a VII-a, Dispoziții de drept internațional privat, art. 2557-2663. La rândul lor, normele conflictuale referitoare la procesele de drept privat cu elemente de extraneitate sunt incluse în Codul de procedură civilă din 2010, Cartea a VII-a, Procesul civil internațional, art. 1050-1118.

Conținutul dreptului internațional privat îl formează normele conflictuale, dar și normele de drept material special elaborate pentru relațiile cu element de extraneitate. O poziție distinctă au normele de aplicare imediată, care, datorită gradului lor de imperativitate, se aplică cu prioritate, înlăturând conflictul de legi.

Aceste reguli sunt aplicabile în măsura în care prin convențiile internaționale la care țara noastră este parte, prin dreptul Uniunii Europene sau prin legi speciale nu se prevede altfel.

În concordanță cu reglementările incidente în materie, lucrarea cuprinde trei titluri: dispoziții generale de drept internațional privat; conflictele de legi; procesul civil internațional. Problematika abordată permite studierea principalelor instituții ale dreptului internațional, care se impune ca o necesitate teoretică și, mai ales, practică.

Prof. univ. dr. Ioan Macovei